

RIIGI TEATAJA

Nr. 51.

24. mail 1938.

Nr. 51.

I.

- Art. 469. Riigikaitse fondi seaduse õiendus.
470. Ärimaksu seaduse õiendus.
471. Otsus loodusvarade ja toorainete uurimiseks ja nende omaduste kontrollimiseks Loodusvarade Instituudi abil.
472. Maakapitali seaduse teostamise määrus.
473. Otsus Seaduste Kogu I köite hinna kohta.
474. Vallaomavalitsusmaksude määramise aluste ja ülemmäärade määramise muutmise määrus.
475. Sõjavägede Ülemjuhataja käskkiri nr. 91.
476. Sõidu- ja veoriistade seisukohad Tõrvas.
477. Pärnu korstnate pühkimise sundmäärus.
478. Korstnapühkimise taks Pärnus.

II.

479. Vabariigi Presidendi käskkiri nr. 16.
480. Vabariigi Presidendi käskkiri nr. 17.
481. Vabariigi Presidendi käskkiri nr. 19.
482. Vabariigi Presidendi käskkiri nr. 20.
483. Vabariigi Presidendi otsus nr. 15.

I.

469. Riigikaitse fondi seaduse õiendus.

RT 1938, 39, 354 avaldatud Riigikaitse fondi seaduses lugeda lk. 1334 allkirjades täiendavalt J. Laidoner Kindralleitnant, Sõjavägede Ülemjuhataja.

470. Ärimaksu seaduse õiendus.

RT 1938, 39, 353 avaldatud Ärimaksu seaduses lugeda lk. 1318 § 89 teises reas sõna „puhaskasusumma“ asemel „puhaskasumaksu summa“.

471. Vabariigi Valitsuse otsus 19. maist 1938.

Loodusvaradeks ja tooraineteks Loodusvarade Instituudi seaduse § 15 mõttes loetakse:

1) põlevkivi, turvas, fosforiit ja dolomiit, diatomiit, kips, kriit, markasiit, rauamaak;

2) põlevkivi tooted, metsa- ja puidu ümbertöötamise tooted, superfosfaat ja toomasjahu, telliskivi, lubi, diatomiitkivi, silikaatkivi, tuhakivi, tsement, samuti igasugused kunstmassid, nagu bakeliit, galaliit ja kunstsarv.

Ettevõtted, mis kasutavad p. 1. nimetatud loodusvarasid ja tooraineid või toodavad p. 1. ja 2. nim. aineid, on kohustatud kasutama Loodusvarade Instituudi abi nende uurimiseks ja nende omaduste kontrollimiseks.

Alus: Loodusvarade Instituudi seaduse § 15 (RT 1937, 47, 428).

Peaminister K. Eenpalu.

Majandusminister Leo Sepp.

Riigisekretär K. Terras.

472. Maakapitali seaduse teostamise määrus.

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 19. mail 1938.

[Alus: Maakapitali seaduse § 24 (RT 1937, 48, 435).

I.

1. peatükk.

Maakapitali valitsemine.

§ 1. Maakapitali valitsemist teostab Eesti Maapank. Maakapitali valitsemisel on Eesti Maapanga ülesanneteks:

- 1) Maakapitali kuuluvate summade sissenõudmine, välja arvatud riigimaade rendid;
- 2) Maakapitali summade väljamaksmine Maakapitali krediidikäsutajate otsusel;
- 3) laenude väljaandmine ja laenu- ning võlatagatiste võtmine;
- 4) Maakapitalile kuuluvate võlakohustuste ja lepingute täitmise järelevalve;
- 5) Maakapitali arvepidamine ja aruandmine;
- 6) ühenduses Maakapitali valitsemisega seatud korras Eesti Maapangale pandud muud ülesanded.

§ 2. Eesti Maapank teostab Maakapitali summade sissenõudmist seadustes, määrustes ja võladokumentides ettenähtud alustel ja korras ning väljamaksmist Maakapitali summade tarvitamise eelarve piirides, vastavalt avatud kuukrediidile ja raha laekumisele.

§ 3. Eesti Maapank tasub riigi kanda võetud võõrandatud maid koor-mavad hüpotekaarvõlad ja nende intressid esitatud obligatsioonide põhjal.

Endise Eestimaa Maade Krediit Seltsi ja Liivimaa Möisade Krediit Seltsi kasuks ingrosseeritud ja riigi kanda võetud hüpotekaarvõlgade ja nende võlgade tähtajaliste maksude tasumine toimub Eesti Maakrediitseltsile tema poolt Eesti Maapangale esitatud andmetel.

§ 4. Maakapitali eelarves ettenähtud krediidi korraldajaks on Põllutöominister. Krediidi käsutajaiks on järgmised ametiasutised:

- 1) Eesti Maapank: Maakapitali arvel väljaantud pantkirjade võla ja intresside tasumisel, võõrandatud maadele ingrosseeritud võlgade ja nende intresside tasumisel, Maakapitalist laenude andmisel, Eesti Maapanga põhikapitali ja Maakapitali tagavarakapitali täiendamisel, Maakapitalile tehtud laenude tasumisel, Eesti Maapanga laenude ja intresside vahe katmisel, Maakapitali valitsemisega seotud kulude maksmisel, võlgnikelt Maakapitalile langevate maakohtade omandamisega seotud kulude ja Maakapitalile tekkivate kahjude katmisel, võlgade ennetähtajaliseks tasumiseks esitatud võõrandatud maade eest tasumaksmise pantkirjade kustutamisel;
- 2) Sotsiaalminsteerium — pensionide maksmisel kirikuametikandjatele ja endistele mõisapensionäridele;
- 3) Põllutöoministeerium — ülejäänud osas.

Kui Maakapitali eelarves nähakse ette krediiti otstarveteks, milleks käesoleva määruse jõustumisel krediit puudub, siis määrab Põllutöominister asutise, kes seda krediiti käsutab.

§ 5. Kui Maakapitali eelarvega on lubatud krediiti laenutamiseks, toetuste või preemiate maksmiseks või teisteks otstarveteks ühe ning sama kulu liigi all, siis jaotatakse krediit aasta algul vastavalt aasta tegevuskavale. Jaotuse kinnitab Põllutöominister.

§ 6. Eesti Maapank esitab iga kuu 25. päevaks järgmise kuu kohta Põllutöoministrile kinnitamiseks kuukrediidi avamise ettepanekud.

§ 7. Krediidikäsutajad võivad Eesti Maapangale teha maksukorraldusi neile eelarvega määratud kulude alal paragrahvis 6 ettenähtud korras avatud kuukrediitide piirides.

§ 8. Juhul, kui Maakapitali eelarvet ei suudeta eelarveaasta alguseks kehtima panna, esitab Eesti Maapank Põllutöoministrile kinnitamiseks ettepaneku tarvidust mööda eelkrediitidena kulude tegemiseks järgmise eelarveaasta kulude arvel.

Sääraselt võib eelkrediite tarvitada ainult nende jooksvate kulude katteks, mis esinevad nii eelmise aasta eelarves kui ka uue eelarve kavas ja ainult ühe kaheteistkümnendiku osani kuu kohta selle eelarve summast, kumb neist on vähem.

Võlgade tähtjamaksude tasumisel lubatakse eelkrediidina teha kulutusi tähtjamaksude summa ulatuses.

§ 9. Iga kuu 10. päevaks esitab Eesti Maapank Põllutöoministrile Maakapitali eelarve täitmise ülevaate, aja kohta eelarveaasta algusest kuni eelmise kuu lõpuni.

Maakapitali aastaaruande ühes Maakapitali arvete seisuga aasta lõpuks ja sisulise seletusega esitab Eesti Maapank Põllutöoministrile ja Riigikontrolörile hiljemalt 15. aprilliks igal aastal.

2. peatükk.

Laenud.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 10. Laenud antakse Maakapitalist seadustes, määrustes, Eesti Maapanga põhikirjas ja käesolevas määruses ettenähtud tingimustel ja korras.

§ 11. Laen antakse välja võlakohustuse vastu, milles on tähendatud laenu tingimused ja millele kirjutavad alla laenusaja ja laenu tagamisel käemeestega ka käemehed. Allkirjad tõestatakse notari või Eesti Maapanga põhikirja § 20 ettenähtud Maapanga ametniku poolt.

Laenu andmisel kinnisvara pantimiseta võivad võlakohustusel tõestada allkirju peale eelmises lõikes ettenähtud ametiisikute ka maa-ameti juhatajad, metsaülemad ja vallavalitsused.

§ 12. Laen antakse kinnisvara pantimisel riigile või kui laenusajaal puudub võimalus oma kinnisvara pantida, siis Eesti Maapanga põhikirja § 29 ettenähtud tagatiste vastu.

Käemeeste vastutusel väljaantud laenu tagatiseks on laenusaja kohustatud kinnistamisvõimaluste avanemisel andma Eesti Maapanga poolt määratud tähtaja jooksul vastava pandikohustuse ja laskma laenu pandikohustuse alusel ingrosseerida oma kinnisvarale. Eesti Maapanga nõudmise mittetäitmisel on pangal õigus laenu enne tähtaega tagasi nõuda.

§ 13. Kinnisvaraga tagamisel antakse laenu: asunduslaenusid mitte üle 90% ja teisi laenusid mitte üle 60% kinnisvara hinnatud väärtusest, kaasa arvatud varemalt sellel kinnisvaral lasuvad võlad. Kinnisvarade hindamine sünnib Eesti Maapanga põhikirjas ettenähtud alustel. Hindamisel võib arvesse võtta ka ehitatavate hoonete ja teostatavate maaparandustööde väärtust.

§ 14. Laenu ja intresside tasumise tähtaegadeks on iga aasta 1. juuni ja 1. detsember.

§ 15. Rentnikele väljaantavate laenude lõplik tasumine peab sündima vähemalt üks aasta enne rendilepingu tähtaja lõppu. Riigirentnikel, kes maad kasutavad edaspidise omandamisõigusega, võib laenu tähtaeg ületada rendilepingu kestust.

§ 16. Laen antakse välja kas tervelt või osade kaupa, arvestades tehtava töö suurust, töö läbiviimiseks soetatud ja kohaleveetud materjale või teostatud töid.

§ 17. Kui laen on antud käemeeste vastutusel, võib Eesti Maapank nõuda laenusajalt igal ajal tõendusi käemeeste varalise seisukorra kohta. Kui Eesti Maapank leiab, et laen ei ole küllaldaselt tagatud, on tal õigus nõuda laenusajalt lisatagatise ja selle nõude mittetäitmisel laenu ennetähtajalist tagasimaksmist.

§ 18. Laenusaja on kohustatud täitma töid kava järgi, mille teostamiseks laen on määratud. Muudatusi võib kavas ette võtta ainult kava kinnitaja, ehituslaenude juures maa-ameti juhataja loaga. Juhul, kui kava muutmise tagajärjel töö väärtus väheneb sedavõrd, et lubatud laen ületab seaduses ettenähtud normi, teatab loa andja kava muutmisest Eesti Maapangale.

Laenusaja on kohustatud laenuga tehtud ehitised ja maaparandustööd korras hoidma kuni laenu lõpliku tasumiseni.

§ 19. Laenu tingimuste täitmise üle teostavad järelevalvet maa-ametid ja Eesti Maapank.

Maa-ametid teostavad tehnilist järelevalvet asundus- ja ehituslaenude abil teostatavate tööde üle Asundusameti poolt määratud järelevalveametnikkude kaudu. Sellega seotud kulude katteks makstakse Asundusametile igal aastal Maakapitalist tasu, mille suurus on 3% asundus- ja ehituslaenu aastakrediidist. Muus osas teostab järelevalvet Eesti Maapank, kasutades selleks tarbe korral kokkuleppel Katastri ja Maakorralduse Osakonna direktoriga maa-ameti personaali.

§ 20. Kui laenusaja või tema pärijad loobuvad koha kasutamise õigusest või kui nad kõrvaldatakse riigimaade kasutamiselt rendilepingu rikkumise pärast, võib Eesti Maapank laenu tasumata osa enne tähtaega sisse nõuda või laenu uue maakasutaja nõusolekul viimase nimele kanda.

§ 21. Laenu sissenõudmisel käemeestelt võib Eesti Maapank kokkuleppel käemehega laenu üle kanda ka käemehe nimele samadel tingimustel, kui laen on välja antud laenusajale.

§ 22. Tarbe korral, eriti aga siis, kui on ette näha, et Maakapitali eelarves vastava laenu andmiseks ettenähtud summaga ei suudeta kõiki laenusoove rahuldada, võib Põllutööminister määrata laenude väljaandmise järjekorra.

2. jagu.

Asunduslaenud.

§ 23. Neile eraviisil asujaile, kes vastavad Asundusseaduses ja selle seaduse alusel antavais määrustes toetuse saamiseks ja maksudest vabastamiseks ülesseatud nõuetele, antakse asunduslaenusid käesolevas määruses ettenähtud tingimustel järgmisteks otstarveteks:

- 1) maa ostuks;
- 2) hoonete ehitamiseks;
- 3) maa ülesharimiseks.

§ 24. Avaldused asunduslaenude saamiseks esitatakse kohalikule maa-ametile.

Avalduses tähendatakse:

- 1) laenusaamise otstarve;
- 2) asustatava maakoha asukoht, nimetus ja suurus üksikute kõlvikute järgi;
- 3) maakohal asetsevad hooned ja nende seisukord;
- 4) maakohal lasuvad võlad ja koormatised.

Avaldusele tuleb lisandada:

- 1) asustatava maakoha plaan või skits;
- 2) tunnistused avalduse esitaja vara ja perekonnaseisu kohta;
- 3) kui maakohal on kinnistatud laenusoovija nimele, siis ka väljavõte kinnistusregistrist kinnisvara kohta;
- 4) laenu nõutamisel töölis-rendikoha asutamiseks või hoonestamiseks lisandatakse eelmises punktis tähendatud tunnistuste asemel kohaliku põllumeeste-konvendi tõend, et antud kohal on töölis-rendikoha asutamine vajalik.

§ 25. Maaostulaenu antakse talu, eluasemekoha ja töölis-rendikoha asutamiseks ning olemasoleva talu elujõuliseks muutmise otstarbel maa juurdeostmiseks.

Töölis-rendikoha asutamiseks võib anda maaostulaenu ainult Kogukonna-, asutuste- ja erarendimaade korraldamise seaduse alusel eraldatud maakoha tagasiostmiseks või kui talul endal töölis-rendikoha asutamiseks sobivat maad ei ole.

Maaostulaenu sooviavaldusele lisandatakse peale § 24 ettenähtud lisade veel väljavõte kinnistusregistrist kinnisvara kohta, millest maa eraldatakse.

§ 26. Asunduslaenu hoonete ehitamiseks võib anda:

- 1) isikuile, kellele on antud § 25 ettenähtud maaostulaenu;

- 2) Riigimaade omanduseks andmise seaduse alusel riigilt omandatud uute maakohtade omanikele;
- 3) erateel, ilma riigi abita omandatud uute maakohtade omanikele;
- 4) taluomanikele, kes oma maal asutavad töolis-rendikoha.

§ 27. Hoonestuslaenu antakse ainult nende majapidamiseks tarvilikude hoonete püstitamiseks, mis maakohal puudusid selle rajamisel.

Eeskätt antakse hoonestuslaenu elu- ja loomaruumide püstitamiseks.

§ 28. Ehitatavad hooned peavad vastama koha kandejõule, üldistele ehitustehnilistele, esteetilistele, tervishoiu- ja majapidamisnõuetele.

§ 29. Hoonestuslaenu avaldusele lisandatakse peale § 24 nimetatud lisade püstitada kavatsatud hoone ehituskavand kahes eksemplaris, mis peab sisaldama hoone asetus- ja põhiplaani, eestvaadet ja ristiläbilõiget.

§ 30. Laenu abil püstitatavate hoonete ehituskavandid võivad olla tüübilised või erikavandid. Tüübiliste ehituskavandite algeksemplarid kinnitab Põllutööminister ja nende äratõmbed varustatakse vastava märkmega. Erikavandid kinnitab igal üksikjuhul maa-ameti juhataja.

Kui hoone ehitamine toimub tüübilise kavandi põhjal, ei nõuta laenusaja paragrahvis 29 tähendatud kavandite esitamist, välja arvatud asetusplaan, kui avalduses on näidatud, missuguse tüübilise ehituskavandi kohaselt hoone ehitatakse.

§ 31. Hoone ehitamine võib toimuda ka osade viisi. Avalduses ning esitatud kavandites tuleb säärasel juhul täpselt tähendada, missugustes järkudes kavatakse ehitustööd teostada. Laenu määramine sel juhul toimub osade viisi.

§ 32. Laenud antakse puuehitiste püstitamiseks kuni 25 aastaks ja tulekindlast materjalist ehitiste püstitamiseks kuni 45 aastaks.

§ 33. Laenusaja on kohustatud ehitustööd, milleks laen antud, teostama hiljemalt kolme aasta jooksul arvates laenu määramisest. Seda tähtaega võib Eesti Maapank kohaliku maa-ameti ettepanekul kaaluvail põhjustel pikendada kuni 2 aastat.

Hoone ülesehitamisest teatab maa-amet Eesti Maapangale.

§ 34. Maaülesharimislaenu antakse uudismaakohtadele asujaile.

§ 35. Maaülesharimise laenuavaldusele lisandatakse peale § 24 nimetatud lisade maaparanduse eelplaani, milles näidatud üles harida kavatsitava maa-ala suurus ja ülesharimisega seotud tööde loetelu ja eelarve.

§ 36. Sissetulnud avalduste ja kogutud andmete alusel selgitab maa-amet laenu andmise eeldused ning vajalikkuse.

§ 37. Kui maa-ameti juhataja leiab, et laenu andmine on otstarbekas, saadab ta laenuavalduse ühes lisadega ja oma ettepanekuga Eesti Maapangale.

Leiab aga maa-ameti juhataja, et kehtivate seaduste ja määruste alusel ei ole võimalik laenu anda või ei ole laenu andmine otstarbekas, teatab ta sellest laenusoovijale motiveeritult.

Maa-ameti eitava vastuse peale võib esitada kaebuse Asundusametile maa-ameti kaudu kahe nädala jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast.

§ 38. Laenud määrab Eesti Maapank maa-ameti või Asundusameti ettepanekul.

Eesti Maapank võib ettepanud laenu jätta määramata või määrata vähem ettepanud summast, kui laenusaja ei suuda laenu vajalikult tagada.

Kui laenu väljaandmiseks ei jätku avatud kuukrediidist (§ 6), võib Eesti Maapank laenu määramise edasi lükata.

Laenu määramisest või eitavast otsusest teatab Eesti Maapank laenusoo-vijale ja ettepaneku teinud asutisele.

§ 39. Töölis-rendikoha asutamiseks laenu andmisel seatakse laenu kasutamise tingimuseks, et laenusaaaja peab töölis-rendikoha andma kirjaliku rendilepingu alusel kasutada põllutöölisele koha hoonestamisest kuni laenu lõpliku tasumiseni, kusjuures igakordne rendileping ei või olla kestusega alla ühe aasta. Juhul, kui töölis-rendikohta ei kasutata määratud otstarbeks tähendatud aja jooksul, võib laenu enne tähtaega tagasi nõuda.

3. jagu.

Ehituslaenud.

§ 40. Peale käesoleva peatüki 2. jaos ettenähtud asundamise otstarbel antavate hoonestuslaenude võib Maakapitalist anda ehituslaenu.

§ 41. Ehituslaenu antakse eeskätt:

- 1) talude omanikele lautade laiendamiseks ja teiste vastavate juurdeehitiste püstitamiseks, kui pärast nende hoonete püstitamist on uudismaa ülesharimise teel talu kultuurpindala laiendatud vähemalt $\frac{1}{3}$ võrra ja hooned on jäänud kitsaks;
- 2) talude omanikele, eriti väikemaapidajatele kanalate ehitamiseks seal, kus kanakasvatamise edendamiseks on eeldusi ja selle arendamine tarvilik;
- 3) talude omanikele töölikorterite ehitamiseks, kui talus on vaja pidada aastatöölisi;
- 4) maakorraldusosalistele maakorralduse tagajärjel vajalikkude uute hoonete püstitamiseks.

Maakapitali eelarve vastava krediiti jätkumisel antakse ehituslaenu ka muude põllumajanduslikkude hoonete püstitamiseks ja laiendamiseks.

§ 42. Ehituslaenude andmisel kohaldatakse käesoleva määruse § 24, 28—33, 36—38 eeskirju järgmiste eranditega:

- 1) kui laenu soovitakse § 41 p. 1, 2 või 3 ettenähtud otstarveteks, siis lisandatakse laenuavaldusele veel, peale § 24 ja 29 ettenähtud lisade, kohaliku maatulunduskonsulendi tõend ehitise vajalikkuse kohta;
- 2) avaldused § 41 p. 1—3 ja paragrahvi viimases lõikes ettenähtud laenude saamiseks saadab maa-ameti juhataja oma pooldava või eitava ettepanekuga Eesti Maapangale;
- 3) punktis 2 ettenähtud laenude määramisel ei kohaldata § 38 teise lõike eeskirju.

4. jagu.

Maaparanduslaenud.

§ 43. Maaparanduslaenu antakse:

- 1) veeühingutele ja
- 2) põllumajanduslikkude kinnisvarade omanikkudele ja kasutajaile.

§ 44. Maaparanduslaenu antakse järgmiste tööde läbiviimiseks:

- 1) maa-de kuivendamiseks ja niisutamiseks;
- 2) maakuivendamise otstarbel vajalikkudeks jõgede süvendus-õgven-dustöödeks ja peakraavide kaevamiseks;

- 3) maade puhastamiseks kividest ja kändudest ning uudismaade ülesharimiseks;
- 4) teiste põhiparanduste tegemiseks.

§ 45. Laenu saamiseks esitatakse Eesti Maapangale kirjalik sooviavaldus, milles tähendatakse:

- 1) laenu otstarve;
- 2) talu asukoht, nimetus ja suurus kõlvikute järgi;
- 3) talu senised maaparandused ja nende seisukord;
- 4) talul lasuvad võlad ja koormatised.

Avaldusele lisandatakse maaparanduse plaan ühes eelarvega.

Veeühingud ei tähenda sooviavalduses p. 2—4 ettenähtud andmeid, kuid lisandavad avaldusele:

- 1) kohaliku vallavalitsuse tõendi, et veeühingu liikmete kohustused on Veeühingute seaduse § 34 alusel vallavalitsuses peetavasse registrisse sisse kantud, ja
- 2) maa-veekomisjoni poolt tõestatud ärakirja ühingu peakoosoleku protokollist laenu tegemise otsustamise kohta.

§ 46. Maaparanduslaenud määrab Eesti Maapank Katastri ja Maakorralduse Osakonna direktori nõusolekul.

§ 47. Laenu kestus on maakuivendusel savitorudega kuni 35 aastat, muude kuivendusviiside korral kuni 25 aastat ja veeühingutele peakraavide kaevamiseks kuni 10 aastat.

Laenu antakse esijoonel veeühingutele ja sääresteks maaparandusteks, kus maakuivendus sünnib savitoru-trenaažiga.

§ 48. Peakraavide kaevamiseks, mis teostatakse veeühingute kaudu, antakse maaparanduslaen ilma intressideta.

5. jagu.

Muud laenud.

§ 49. Maakapitali seaduse § 6 p. 1 lit. a all ettenähtud intressita laenu Asundusametile asundustegevusega seotud operatsioonide finantseerimiseks antakse Maakapitali eelarves selleks ettenähtud summast.

Kui Maakapitalis ei ole selleks krediiti ette nähtud või ei jätkunud ettenähtud krediidist asundustegevuse vajalikuks finantseerimiseks, võib Asundusametile intressita laenu anda ka Asundusseaduse § 15 ettenähtud otstarveteks Maakapitali eelarvesse võetud krediitidest, kui Asundusametil ei ole võimalik müügilepinguid selle krediidi ulatuses Eesti Maapangale üle anda. Laenu andmise otsustab Põllutööminister Maakapitali kuukrediitide avamise korras.

Laen Asundusametile antakse välja sellekohase võladokumendi alusel, mille vormi määrab Eesti Maapank.

Laen kaetakse hiljemalt kolme aasta jooksul Asundusseaduse § 15 ettenähtud võladokumentidega või summade tagasikandmisega Maakapitali arvele.

§ 50. Peale ehitus- ja maaparanduslaenude võib maakorraldusosalistele Maakapitalist anda laenusid ka Maakorraldusseaduses ettenähtud teiste tööde teostamiseks, kui maakorraldusosalised täidavad neid töid ise omal ettevõttel. Need laenud antakse välja Eesti Maapanga poolt Katastri ja Maakorralduse Osakonna direktori ettepanekul Maakorraldusseaduse § 88 ja Maakapitalist laenude andmiseks ettenähtud tingimustel.

Maakorralduslaenu antakse kuni 15 aasta kestusega, välja arvatud laenu maakorraldamisel hoonete ehitamiseks ja maaparanduseks, millele kohaldatakse käesolevas määruses nende laenude kohta ettenähtud tähtaegu.

§ 51. Maakorraldusseaduse § 85 ettenähtud kulud kaetakse maakorraldusasutiste poolt Maakapitali eelarves maakorralduseks ettenähtud krediidist Katastri ja Maakorralduse Osakonna direktori otsusel.

Need kulud, kuivõrd neid ei kaeta Maakorraldusseaduse § 87 ettenähtud toetustega või tasumistega maakorraldusosaliste poolt maakorraldustööde läbiviimise vältel, kantakse kinnistusraamatus vastavale kinnisvarale reaalkoormatisena kohaliku maa-ameti taotlusel ja teatatakse sellest Eesti Maapangale või sissenõudmiseks. Sellele võlale kohaldatakse paragrahvis 50 ettenähtud tähtaegu. Intresse ja administratsioonikulu võlt arvatakse alates kinnisvara korraldamisega seotud muudatuse kandmisest kinnistusraamatusse.

§ 52. Laenusid muudeks põllumajanduslikeks ja maakultuurilisteks otstarveteks antakse, kui selleks Maakapitali eelarves on tarvilikud summad otseselt ette nähtud.

Nende laenude väljaandmisel kohaldatakse üldiselt Maakapitali seaduse ja käesoleva määruse 2. peatüki 1. jao eeskirju. Laenu kestuse, tasumise tähtajad ja muud eritingimused määrab Põllutööminister.

3. peatükk.

Uudismaade ülesharimise edendamine.

§ 53. Maakapitali eelarvega uudismaa ülesharimise edendamiseks määratavaid summasid tarvitatakse järgmisteks otstarveteks:

- 1) preemiate maksmiseks uudismaade harijaile maakuivenduse, juurimise, kündmise, kivide koristamise, mätastest tasandamise, heina-seemne külvamise ja karjakopliate aedadega piiramise eest;
- 2) preemiate maksmiseks traktorijaamadele ja eratraktoripidajaile uudismaade kündmise puhul;
- 3) toetuse andmiseks uudismaa harimise usaldustalude pidajaile;
- 4) toetuseks ühingutele ja seltsidele uudismaaharimis-riistade ja -masinate soetamisel;
- 5) uudismaaharimis-riistade soetamiseks masinriistade jaamadele;
- 6) uudismaade ülesharimise propaganda ja korraldamise kulude katteks;
- 7) muudeks uudismaade ülesharimise edendamisega seotud kuludeks.

§ 54. Paragrahvi 53 punktis 1 tähendatud kõigi tööde preemia ülemääraks on ühe hektaari kohta 50 krooni. Kui uudismaa üleskündmiseks on kasutatud riiklikku traktorijaama või riiklikku toetust saava eratraktoripidaja abi, siis ei määrata uudismaaharijale preemiaid eeltähendatud traktoripidajate poolt tehtud künni eest.

Uudismaaharijaile, kes teostavad uudismaade ülesharimistöid veeühingute või Põllutööministri poolt eriti määratud piirkondades, võib maksta lisapreemiat kuni 20% preemia summast.

Käesolevas ja ka paragrahvis 55 ettenähtud preemiaid makstakse ainult seal, kus kohalik maatulunduskonsulent on uudismaa enne ülesharimist üle vaadanud, tunnustanud selle ülesharimiseks kohaseks ja registreerinud.

§ 55. Eratraktorijaamade pidajaile makstakse toetust kuni 20 krooni iga ülesküntud uudismaahektaari kohta.

§ 56. Usaldustalude pidajaile, kelle kaudu teostatakse uudismaade harimise tasuvuse kontrolli, võib Põllumajandusosakonna direktor määrata toetust kuni 100 krooni aastas ühe usaldustalu kohta.

§ 57. Põllutöökoja ja kohaliku põllumeeste-konvendi ettepanekul võib Põllumajandusosakonna direktor määrata ühingutele ja seltsidele toetust uudismaaharimis-riistade ja -masinate ostmiseks kuni 30% nende ostuhinnast, kui ühing või selts ülejäänud osa katab oma summadest.

§ 58. Uudismaade ülesharimise soodustamiseks soetab Põllumajandusosakond uudismaaharimis-riistu ja -masinaid uudismaade ülesharimise summade arvel Põllutööministri poolt määratud ulatuses. Neid masinaid ja riistu võib Põllumajandusosakonna direktor määrata preemiaks nende riistade kasutajaile, kui nendega on määratud norm uudismaad üles haritud.

§ 59. Preemiad uudismaade harijaile ja traktorijaamadele makstakse välja Põllutöökoja kaudu. Ühtlasi teostab Põllutöökoda premeeritavate tööde ülevaatus. Põllutöökojale tasutakse premeerimistöödega seotud kulud Maakapitalist Põllutööministri poolt määratud suuruses.

§ 60. Uudismaade ülesharimise edendamiseks Põllutöökoja korraldusse ülekantavad Maakapitali summad arvestab Põllutöökoda lahus oma eelarvelistest ja teistest summadest.

Nende summade tarvitamise kohta esitab Põllutöökoda Põllutööministrile hiljemalt 15. aprilliks eelmise kalendriaasta kohta aastaaruande ühes ülevaatega aasta tööst ja saavutustest.

§ 61. Lähemad juhendid uudismaade ülesharimise edendamise, nagu premeerimise, toetuste andmise jne. kohta annab Põllutööminister.

4. peatükk.

Toetused maaparanduseks ja maakorralduseks.

§ 62. Jõgede süvendamiseks, õgvendamiseks ja üldtähtsusega peakraavide kaevamiseks võib Põllutööminister Katastri ja Maakorralduse Osakonna direktori ettepanekul määrata toetust neile veeühinguile, kelle maaparandustööde kavad on Katastri ja Maakorralduse Osakonna poolt tunnustatud otstarbekaiks. Toetused määratakse hiljemalt 1. maiks iga eelarveaasta kohta ette nende summade piires, mis selleks on ette nähtud Maakapitali eelarves.

§ 63. Toetuse määramisel arvestatakse maakuivendustööde tähtsust, tasuvust ja veeühingu liikmeskonna majanduslikku seisukorda, kusjuures toetuse ülemmääraks on:

vesikondade juures suurusega	1— 10 km ² kuni	50 %	kuludest,
„	10— 30 „	60 %	„
„	30— 60 „	70 %	„
„	60—100 „	80 %	„
„	üle 100 „	90 %	„

Toetussumma ei või tõusta üle 30 krooni veeühingu piirkonda arvatud maaala hektaari kohta.

§ 64. Paragrahvis 63 ettenähtud toetussumma makstakse välja pärast kaevamistööde läbiviimist, kusjuures see osa summast, mis ületab poole osa ettenähtud toetuse ülemmäärast, antakse maaparanduslaenuuna võlakohustuse alusel ja see laen kustutatakse täiendava toetuse määramisega siis, kui veeühingu piirkonda arvatud maadest on 3 aasta jooksul pärast toetuse väljamaks-

mist vähemalt 25 % üles haritud ja kultuuride alla võetud. Selle kohta esitab veeühing Katastri ja Maakorralduse Osakonnale vastava tõendi.

Tõendi mitteesitamisel tuleb veeühingul tähendatud laen tasuda.

§ 65. Põllutööministri nõusolekul võib Katastri ja Maakorralduse Osakond suuremate jõgede süvendus-õgvendustöid ja muid maaparandustöid läbi viia Maakapitali arvel.

§ 66. Toetusi maakorraldamisel võib anda Maakapitalist Maakorralduse seaduse § 87 alusel ja korras.

5. peatükk.

Lõppeeskirjad.

§ 67. Põllutööministril on õigus anda juhendeid käesoleva määruse teostamiseks.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega. Samast ajast kaotavad kehtivuse:

- 1) Asunduskapitali valitsemise määrus (RT 1932, 56, 478);
- 2) Maaparanduslaenu fondi valitsemise, laenude väljaandmise, kindlustuse ja tasumise korra määrus (RT 1934, 65, 561; 1935, 2, 9; 1936, 54, 463);
- 3) Asunikude ehituslaenu määrus (RT 1931, 105, 748; 1936, 78, 631);
- 4) Tehnilised juhtnöörid asunikude ehituslaenu määruse juurde (RT 1932, 18, 143);
- 5) Määrus maale elukorterite ehitamiseks antava ehituslaenu väljaandmise, kindlustuse ja tasumise korra kohta (RT 1927, 24; 1933, 31, 215; 1936, 78, 630).

Tallinnas, 19. mail 1938.

Peaminister K. Eenpalu.

Põllutööminister A. Tupits.

Riigisekretär K. Terras.

473. Kohtuministri otsus Seaduste Kogu I köite hinna kohta.

Kokkuleppel Majandusministriga määran Seaduste Kogu I köite hinna järgmiselt:

- a) brošeeritult — kr. 2.50;
- b) brošeerimata — kr. 2.30.

A l u s: Seaduste Kogu seaduse (RT 1936, 92, 725) § 12.

Tallinnas, 23. mail 1938.

Kohtuminister A. Assor.

474. Vallaomavalitsusmaksude määramise aluste ja ülemmäärade määruse muutmise määrus.

Antud Siseministrilt kokkuleppel Majandusministriga 16. mail 1938.
Alus: Vallaseaduse (RT 1937, 32, 310) § 124, 129, 136, 141, 148 ja 206 p. 7.

Vallaomavalitsusmaksude määramise aluste ja ülemmäärade määruse § 4 (RT 1937, 35, 331) muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 4. Vallavolikogu võib jalgrattamaksu määrata iga jalgratta pealt kuni 5 krooni aastas.

Jalgratastelt, mis pärast 1. juulit omandatud, võib maksu võtta pooles suuruses.

Siseminister Rich. Veermäe.

Majandusminister L. Sepp.

475. Sõjavägede Ülemjuhataja käskkiri nr. 91.

Tallinnas, 16. mail 1938.

(Sõjaväe Kõrgem Kohus.)

§ 1. Avaldan teadmiseks, et Kriminaalseadustikus § 74—79, 80—97, 115, 116, 420, 421, 422, 485, 528, 529, 555 ja Sõjaväe kriminaalseadustiku § 212 ettenähtud süütegudes, mis tulevad Sõjaväe Kõrgemas Kohtus arutamisele Sõjaväekohtute seadustiku sõjaaegsete eeskirjade järgi ja millede on Sõjaväe Kõrgema Kohtu poolt mõistetud karistuseks surmanuhtlus või sunnitöö, jätan Sõjaväekohtute seadustiku § 1234 alusel endale õiguse mitte anda käiku nende süütegude kohta käivate Sõjaväe Kõrgema Kohtu otsuste peale antud kassatsiooniprotestidele ja -kaebustele.

§ 2. Käesolev käskkiri jõustub avaldamisega.

Alus: Sõjaväekohtute seadustiku § 1235 (RT 1938, 38, 346).

J. Laidoner

kindral-leitnant

Sõjavägede Ülemjuhataja.

Tõrva linnavalitsuse otsusega 27. aprillist 1938 määratud

476. Sõidu- ja veoriistade seisukohad Tõrvas.

Alus: Jõuvankrite liini- ja juhuveo korraldamise seaduse muutmise seaduse § 43 (RT 1938, 42).

§ 1.

Sõiduaudod ja mootorrattad.

1. Valga tänava ääres — linna kaubamaja ja P. Avik'u maja vahelisel platsil.
2. Seltsi tänava ääres — Tõrva Rahvamaja esisel platsil.
3. Valga tänava ääres — linnas peetavatel laadapäevadel, alates maja nr. 9 krundi kesklinnapoolsest piirist kuni Metsa tänava nurgani.

§ 2.

Veoautod.

Linna turuplatsil — turuplatsi sillutatud osal Aia tänava ääres.

§ 3.

Liiniveo autobused.

Turu tänava ääres — P. Avik'u krundi kohal, alates 2 meetrit edasi hoovivärvatest.

§ 4.

Igasugused hobusesõidu- ja hobuseveovahendid — Linna turuplatsil.

§ 5.

Tõrva Linnavalitsuse ehitusosakonnal, Tartu-Valga prefektil ja Tõrva jaaskonna politseikomissaril on õigus nõuda ajutist sõidu- ja veoriistade lahkumist igalt §§ 1—4 nimetatud seisukohalt.

§ 6.

Käesolev korraldus hakkab kehtima 15. päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Linnapea Jaan Viks.

Sekretär A. Priimets.

Pärnu linnavolikogu poolt 6. aprillil 1938 vastu võetud ja Sise-
ministri poolt 21. aprillil 1938 kinnitatud

477. Pärnu korstnate pühkimise sundmäärus.

A l u s: Linnaseaduse § 108 p. 4.

§ 1. Pärnu linnas asuvate majade omanikud või nende asemikud on kohustatud:

- 1) laskma kutseõiguslikul korstnapühkijal järele vaadata ja tahmast pühkida oma hoonete tarvitavad korstnad, suitsulõõrid ja tarbekorral põletada neis tahm käesoleva määruse § 4 loetletud tähtaegadel;
- 2) pidama tulekindlas seisukorras korstnad, ahjud, pliidid ja suitsulõõrid;
- 3) hoidma maja juures kättesaadaval kohal redeli, mille pikkus ulatuks ühekordsete majade juures — räästani ja kõrgemate majade juures — ülemise korra aknani;
- 4) korraldama korstnale pääsemiseks vastavad abinõud: asetama katusele ja korstnale redelid, või tegema korstna otsa pääsemiseks katusesse avauseid;
- 5) kõrvaldama maja juurest ajaviitmata kõik ilmnevad puudused, millest võiks tekkida tuleoht;
- 6) pidama raamatu või kaustiku, milles korstnapühkija oma allkirjaga tõestab: aasta, kuu ja päeva, millal puhastati korstnad või suitsulõõrid, saadud tasu suuruse ja puudused, millised vajalikud kõrvaldada tulikahju vältimiseks. See raamat tuleb esitada läbivaatamiseks linnavalitsuse poolt või tuletõrje ühingu poolt korstnate ja suitsulõõride kontrollimiseks määratud isikule ja politseile nende nõudmisel.

§ 2. Korteripidaja on kohustatud ajaviitmata teatama majaomanikule või ta asemikule korteris korstnate, ahjude, pliitide ja suitsulööride juures leitud vigastustest või puudustest, mis võiksid tekitada tulikahju.

§ 3. Korstnate ja suitsulööride puhastamist võivad toimetada ainult need kutseõiguslikud korstnapühkijad, kes on linnavalitsuses registreeritud korstnapühkijana.

§ 4. Korstnapühkija on kohustatud majades, milliste korstnate pühkimise võtnud endale:

- 1) pühkima ja vaatama järele kõik tarvitatavad korstnad:
 - a) elumajades ajavahemikul 1. novembrist kuni järgneva aasta 1. märtsini — vähemalt üks kord kuus ja 1. märtsist kuni 1. novembrini vähemalt üks kord iga kahe kuu jooksul;
 - b) tööstusettevõttele ja avalikes saunades — üks kord kuus;
 - c) suvimajades, millised köetakse ainult suvitushooajal, 1. maist kuni 1. septembrini — juunikuus üks kord ja augustikuus üks kord;
- 2) puhastama pliidi- ja soemüüride suitsulööre vähemalt iga kuue kuu järele üks kord;
- 3) välja viima hoonetest tahma;
- 4) vähemalt üks kord aastas põhjalikult vaatama üle kõik korstnad, ahjud, pliidid ja suitsulöörid ning allkirja vastu teatama leitud puudustest, mis võivad tekitada tulikahju, majaomanikule või tema asemikule ja linnavalitsusele.

§ 5. Korstnapühkija peab pidama raamatut, mille lehtede arv tuleb tõestada linnavalitsuses. Selles raamatus majaomanik või tema asemik tõestab oma allkirjaga igakordse korstnate ja lööride puhastamise.

§ 6. Keelatakse tuleasemete ja korstnate lähedusse asetada põlevaid või kergesti süttivaid aineid: süsi, õlgi, takku, laaste jne.

§ 7. Korstnapühkijal on õigus majaomanikult võtta tasu korstnate ja suitsulööride puhastamise eest linnavolikogult määratud taksi järgi.

§ 8. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele Kriminaalseadustiku järgi.

§ 9. Käesolev sundmäärus hakkab kehtima kaks nädalat pärast selle avaldamist. Samast ajast kaotab kehtivuse Pärnu linnavolikogu poolt 19. novembril 1920 vastu võetud ja RT 1921, 9 avaldatud Sunduslikud määrused korstnate pühkimise ja ülevaatuse kohta Pärnu linnas.

Pärnus, 3. mail 1938.

Linnapea H. Soo.

Linnasekretär K. Rumvolt.

Pärnu linnavolikogu poolt 6. aprillil 1938 vastu võetud

478. Korstnapühkimise taksi Pärnu linnas.

Antud Linnaseaduse § 63 p. 7 märkus 2 põhjal.

§ 1. Korstnapühkijal on õigus saada tasu korstnapühkimise tööde eest Pärnu linna piires järgmise taksi järgi:

- 1) ühekordse maja korstnalt põhitasu iga puhastamise korra eest 20 senti ja igalt lisasuitsulöörilt lisatasu 5 senti;
- 2) kahekordse maja korstnalt põhitasu iga puhastamise korra eest 25 senti ja igalt lisasuitsulöörilt lisatasu 10 senti;

3) kolmekordse maja korstnalt põhitasu iga puhastamise korra eest 30 senti ja igalt lisasuitsulõõrilt lisatasu 10 senti;

4) neljakordse maja korstnalt põhitasu iga puhastamise korra eest 30 senti ja igalt lisasuitsulõõrilt lisatasu 10 senti.

Maja pööning, kus asetseb küttekoldega eluruum, loetakse üheks majakorrak. Kui keldris on küte, siis loetakse ka kelder majakorrak;

5) korstnaga ühenduses olevate ahjude, pliitide ja teiste tuleasemete suitsulõõride ning truupide soojamüüride puhastamine puhastususte kaudu — 20 senti.

§ 2. Tasu maksmine peab toimuma iga puhastamise korra järele, kui puudub teissugune kokkulepe.

§ 3. Käesolev taks hakkab kehtima 14 päeva pärast selle avaldamist.

Pärnus, 3. mail 1938.

Linnapea H. Soo.

Linnasekretär K. Rumvolt.

II.

479. Vabariigi Presidendi käskkiri nr. 16.

19. mail 1938.

Vabastan agronoom Rudolf Allmann'i Põllutööministri abi ametist tema omal palvel, arvates 19. maist 1938.

K. Päts

Vabariigi President.

K. Eenpalu

Peaminister.

A. Tupits

Põllutööminister.

480. Vabariigi Presidendi käskkiri nr. 17.

19. mail 1938.

Nimetan dr. agr. Enn Terasmäe Põllutööministri abiks, arvates 19. maist 1938.

K. Päts

Vabariigi President.

K. Eenpalu

Peaminister.

A. Tupits

Põllutööminister.

481. Vabariigi Presidendi käskkiri nr. 19.

19. mail 1938.

Määrán Riigimõisade Valitsuse nõukogu liikmeks Rudolf Allmann'i ja Tõnis Kind'i, arvates 1. maist 1938.

K. Päts
Vabariigi President.

K. Eenpalu
Peaminister.

A. Tupits
Põllutööminister.

482. Vabariigi Presidendi käskkiri nr. 20.

19. maist 1938.

Nimetan, arvates 19. maist 1938:

- 1) Politseitalituse abidirektori Johan Sooman'i Politseitalituse direktoriks;
- 2) Politseitalituse poliitilise politsei inspektori Konstantin Kirsimägi Politseitalituse abidirektoriks.

K. Päts
Vabariigi President.

K. Eenpalu
Peaminister.

R. Veermaa
Siseminister.

483. Vabariigi Presidendi otsus nr. 15.

19. mail 1938.

Linnaseaduse (RT 1938, 43, 404) § 6 põhjal liigitada linnad elanike arvu järgi esimese, teise ja kolmanda astme linnadeks järgmiselt:

Esimese astme linn: Tartu.

Teise astme linnad: Narva, Pärnu, Nõmme, Rakvere, Valga ja Viljandi.

Kolmanda astme linnad: Antsla, Elva, Haapsalu, Jõgeva, Jõhvi, Kallaste, Keila, Kilingi-Nõmme, Kunda, Kuressaare, Kärkla, Mustla, Mustvee, Mõisaküla, Otepää, Paide, Paldiski, Petseri, Põltsamaa, Sindi, Suure-Jaani, Tapa, Tõrva, Türi ja Võru.

K. Päts
Vabariigi President.

K. Eenpalu
Peaminister.

R. Veermaa
Siseminister.